

Mestské zastupiteľstvo v Nitre – útvar hlavného kontrolóra

Správa o výsledku kontroly

V zmysle ustanovenia § 18g zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, Pravidiel kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Nitry, Plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2018 a písomného poverenia hlavného kontrolóra č. 12/2018 zo dňa 26.9.2018 vykonali Ing. Kristína Porubská a Mgr. Jarmila Krčmárová, referenti kontrolóri *kontrolu dodržiavania VZN č. 23/2008 o prevádzkovom poriadku pohrebísk v znení neskorších dodatkov.*

Kontrolovaný subjekt: Mestský úrad Nitra

Kontrola bola vykonaná v termíne: 1.10.2018 – 9.11.2018

Kontrolované obdobie: aktuálny stav v čase kontroly

Predmetom kontroly bola kontrola dodržiavania Všeobecne záväzného nariadenia č. 23/2008 o prevádzkovom poriadku pohrebísk v znení dodatkov (ďalej len VZN), kontrola nájomných zmlúv na hrobové miesta vrátane príjmu za nájom hrobového miesta a kontrola zmluvných vzťahov s prevádzkovateľmi pohrebných služieb a so zhotoviteľmi hrobového príslušenstva.

Kontrola bola vykonaná z dokladov predložených Odborom majetku MsÚ - **Referátom správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov.**

1. Základné informácie o VZN

Mestské zastupiteľstvo v Nitre uznesením č. 402/2008 – MZ zo dňa 11.12.2008 sa uznieslo na vydaní VZN, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 1.1.2009.

Toto VZN upravuje najmä:

- a) určenie pohrebísk, ktorých zriaďovateľom je Mesto Nitra, popis ich vybavenia a určenie rozsahu nimi poskytovaných služieb,
- b) prevádzkovanie pohrebísk,
- c) spôsob ukladania ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov a dĺžku tlecej doby,
- d) podmienky nájmu hrobového miesta,
- e) prevádzkovú dobu pohrebísk,
- f) práva a povinnosti prevádzkovateľa pohrebiska, pohrebných služieb, nájomcov hrobových miest, osôb vykonávajúcich stavebné a udržiavacie práce na hrobových miestach a návštevníkov pohrebísk,

VZN platí pre pohrebiská na území mesta Nitry, ktorých je Mesto Nitra zriaďovateľom a zároveň aj ich prevádzkovateľom.

Mesto Nitra prevádzkuje celkovo 14 pohrebísk a to sú:

- Mestský cintorín s kolumbáriom – Cintorínska ul.,
- Párovský cintorín – Urbánkova ul.,
- Chrenovský cintorín – ul. Za humnami,
- Cintorín sv. Cyrila a Metoda – Cabajská cesta,
- Janíkovský cintorín – ul. Golianovská,

- Mlynárecký cintorín – ul. Pražská,
- Mlynárecký malý cintorín – ul. Štúrová,
- Vojenský cintorín – u. Nitrianska,
- Kynecký cintorín – Nová osada,
- Drážovský cintorín,
- Hornokrškanský cintorín – ul. Pod Katrušou,
- Dolnookrškanský cintorín – ul. Novozámocká,
- Dolnookrškanský cintorín – ul. Na Priehon, ul. Liesková

2. Kontrola dodržiavania § 3 VZN - Prevádzkovanie pohrebísk

Prevádzkovateľ pohrebiska zabezpečuje termín a miesto rozlúčky so zomretým, pochovanie ľudských pozostatkov a ostatkov a exhumáciu ľudských ostatkov, prostredníctvom pohrebnej služby, ktorú si zvolí obstarávateľ pohrebu, resp. žiadateľ o exhumáciu. S pohrebnými službami, ktoré vykonávajú výkopové práce a iné činnosti súvisiace s pochovávaním alebo exhumáciou, spolupracuje prevádzkovateľ na zmluvnom základe.

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole zmluvy o spolupráci s prevádzkovateľmi pohrebných služieb v celkovom počte 33 zmlúv a tiež rozpis vykonaných pietnych akcií (termín a miesto rozlúčky so zomretým) uskutočnených v jednotlivých dňoch v kalendárnom roku 2017, nakoľko evidenčnú knihu pre r. 2018 používa nepretržite denne.

Poskytovateľ pohrebných služieb má v zmysle §7 VZN možnosť uhradiť cenu za celoročný vstup na pohrebisko (150 €/rok) resp. jednorazovú cenu za použitie obradnej miestnosti pri pohrebnom akte (17 € na cintorín Sv. Cyrila a Metoda a Mestský cintorín, príp. 10 € ostatné cintoríny).

Prevádzkovateľ pohrebiska ďalej povoľuje vstupy na pohrebisko motorovým vozidlom a to pohrebným službám, zhotoviteľom hrobového príslušenstva a nájomcom hrobových miest. Taktiež uzatvára nájomné zmluvy na hrobové miesta, vyberá nájomné za užívanie hrobových miest a informuje nájomcov o uplynutí doby, na ktorú bolo nájomné zaplatené.

Zabezpečuje umiestnenie VZN na prístupnom mieste na každom pohrebisku a vedenie pasportu hrobových miest a jeho aktualizáciu.

ÚHK prekontroloval náhodným výberom umiestnenie VZN na 7 pohrebiskách (Mestský cintorín s kolumbáriom, Párovský cintorín, Chrenovský cintorín, Cintorín sv. Cyrila a Metoda, Hornokrškanský cintorín a obidva Dolnookrškanské cintoríny). Kontrolou bolo zistené, že ani v jednom prípade nebolo umiestnené VZN v platnom znení (umiestnené bolo 4 x VZN v znení dodatku 1-4 a 3 x VZN v znení dodatku 1-2).

Kontrolný orgán náhodným výberom prekontroloval vedenie pasportu hrobových miest Mestského, Párovského a Cintorína sv. Cyrila a Metoda. Pasporty hrobových miest sú referátom správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov vedené. Evidencia hrobových miest je vedená elektronicky a taktiež ručne zapisovaná do evidenčných kariet pasportu.

3. Kontrola dodržiavania § 6 VZN - Nájom hrobového miesta

Právo užívať hrobové miesto vzniká uzatvorením nájomnej zmluvy. Prenajímateľom hrobového miesta je prevádzkovateľ a nájomcom hrobového miesta je osoba, ktorá s prevádzkovateľom uzatvorila nájomnú zmluvu. Prevádzkovateľ je povinný prenajať hrobové miesto na dobu neurčitú a zmluva nesmie byť vypovedaná skôr ako pred uplynutím tledej doby na pohrebisku. Prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy možno

uplatniť najneskôr do jedného roka od úmrtia nájomcu hrobového miesta. Predplatený nájom prechádza na nového nájomcu.

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole nájomnej zmluvy uzatvorenej v roku 2018 do 7.6.2018. Podľa evidencie zmlúv vedenej Mestom Nitra v informačnom systéme ISS bolo v r. 2018 ku dňu kontroly uzatvorených spolu 460 nájomných zmlúv na prenájom hrobových miest.

ÚHK náhodným výberom prekontroloval povinné údaje nájomnej zmluvy v zmysle § 6 ods. 2 VZN u 30 nájomných zmlúv a tiež povinnosť zverejnenia zmlúv na webovej stránke v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií). *Kontrolou nájomných zmlúv bolo zistené, že nájomné zmluvy v čl. I ods. 1.1. sa odvolávajú na VZN v znení dodatku č. 1 – 4, pričom Dodatok č. 5 nadobudol účinnosť dňa 24.5.2016.*

Nájomca hrobového miesta má možnosť uhradiť nájomné formou bezhotovostného styku alebo v hotovosti do pokladne. *Na úhradu nájomného za hrobové miesta sú referátom správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov vedené 3 pokladne (č. 27, č. 28, č. 29) s možnosťou platieb v hotovosti a 1 pokladňa (č. 30) s možnosťou platby cez POS terminál. V zmysle čl. 4 Smernice o účtovaní a obehu účtovných dokladov č. 1/2016 účinnej od 1.1.2016 v znení dodatkov č. 1 a 2 a Smernice o účtovaní a obehu účtovných dokladov č. 2/2018 účinnej od 1.9.2018 je stanovený limit pokladničnej hotovosti vo výške 2 500 € pre každú pokladňu.*

ÚHK prekontroloval odvod pokladničnej hotovosti z pokladní vedených referátom správy a prevádzky pohrebísk v období od 01-09/2018 a kontrolou bolo zistené, že limit pokladničnej hotovosti u všetkých 3 pokladní s možnosťou platieb v hotovosti bol prekročený (napr. pokladňa č. 27 dňa 30.1.2018 – 2 883 €, dňa 30.7.2018 – 3 049 €, pokladňa č. 28 dňa 19.04.2018 - 3 159 €, pokladňa č. 29 dňa 28.3.2018 - 2 922 € a dňa 17.09.2018 - 2 976 €). Podľa ústneho vyjadrenia kontrolovaného subjektu k prevýšeniu stanoveného limitu pokladničnej hotovosti dochádza vtedy, ak nájomcovia v hotovosti uhradia nájomné za urnové miesto v kolumbáriu (660 € za prvých 20 rokov). Z tohto dôvodu ÚHK odporúča takéto platby uhrádzať bezhotovostným prevodom na bankový účet mesta, resp. využívať platby cez POS terminál.

V zmysle čl. II. ods. II.2. nájomnej zmluvy nájomné za užívanie hrobového miesta je stanovené dohodou zmluvných strán na základe cenníka služieb, ktorý je súčasťou VZN. Nájomné činí sumu, ktorá je uvedená vo VZN, platného v čase uzatvorenia nájomnej zmluvy. Po uplynutí doby, na ktorú bolo zaplatené, činí nájomné sumu, ktorá bude stanovená v tom čase platným a účinným VZN.

Kontrolou bolo zistené, že predložené nájomné zmluvy v čl. II ods. II.3 obsahujú klauzulu: „Nájomca pri prvom zakúpení miesta a podpise zmluvy zaplatí nájom v Kolumbáriu na 20 rokov, urnové miesto na 25 rokov, hrobka na 20 rokov a hrobové miesto na 10 rokov“ t.j. v nájomných zmluvách sú uvedené všetky prípady nájomov bez ohľadu na to, na aké konkrétne hrobové miesto je nájomná zmluva uzatvorená. Taktiež v nájomných zmluvách je uvedené, že nájomca môže zaplatiť nájomné uvedené v čl. II.2 zmluvy na obdobie 10 alebo 5 rokov, pričom VZN neupravuje obdobie 5 rokov.

4. Kontrola dodržiavania § 7 VZN - Ceny za prenájom hrobového miesta a iné služby

Prehľad cien za prenájom hrobového miesta v zmysle VZN:

- **Prenájom hrobu:**
 - nájomné za 1 rok bez pochovania
 - jednohrob 17 €
 - dvojhrob 34 €
 - nájomné za prvých 10 rokov od pochovania
 - jednohrob 10 €
 - dvojhrob 17 €
 - detský hrob 3 €
 - nájomné za každých ďalších 10 rokov od uplynutia doby uvedenej pod písm. b)
 - jednohrob 27 €
 - dvojhrob 40 €
 - detský hrob 10 €
- **Prenájom hrobky**
 - nájomné za prvých 20 rokov od uzatvorenia nájomnej zmluvy
 - hrobka 4 m² 140 €
 - hrobka 6 m² 210 €
 - nájomné za každých ďalších 10 rokov od uplynutia doby uvedenej pod písm. a)
 - hrobka 4 m² 35 €
 - hrobka 6 m² 55 €
- **Prenájom urnového miesta**
 - nájomné za prvých 25 rokov od uzatvorenia nájomnej zmluvy 35 €
 - nájomné za každých ďalších 10 rokov od uplynutia doby uvedenej pod písm. a) 10 €
- **Prenájom urnového miesta v kolumbáriu**
 - nájomné za prvých 20 rokov nájmu 660 €
 - nájomné za každých 10 rokov od uplynutia doby uvedenej pod písm. a) 10 €
- V prípade, ak rozmery hrobového príslušenstva vybudovaného v súlade s právnymi predpismi, ktorých účinnosť zanikla, prekračujú rozmery hrobového miesta stanovené týmto VZN, cena nájmu sa zvýši:
 - o 17 € za každých ďalších začatých 70 cm, o ktoré šírka hrobu prekračuje šírku hrobu stanovenú týmto VZN
 - o 13 € za každý ďalší začatý 1 m², o ktorý plocha hrobky prekračuje plochu hrobky stanovenú týmto VZN
- Nájomné za hrobové miesto, v ktorom je pochovaný občan na náklady mesta sa neplatí.

Referát správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov poskytol ku kontrole tiež zoznam nájomcov, predpis a úhradu nájomného, ktorí zaplatili nájomné za hrobové miesto v období od 1/2018 do 10/2018. ÚHK náhodným výberom zo zoznamu nájomcov hrobového miesta na Mestskom cintoríne a Párovskom cintoríne prekontroloval úhrady nájomného v zmysle VZN. Kontrolu bolo zistené, že v jednom prípade (HM č. 358/8 Mestský cintorín) bolo uhradené nájomné na obdobie 5 rokov, pričom § 7 VZN sadzbu na takéto obdobie neupravuje.

Kontrolný orgán prekontroloval náhodným výberom 4 prípady úhrad nájomného za hrobové miesto, v ktorých bolo už v minulosti pochovávané a z dôvodu neuhradenia za hrobové miesto bolo hrobové miesto poskytnuté novému nájomcovi, s ktorým bola uzatvorená nájomná zmluva.

Jedná sa o prenájom nasledovných hrobových miest:

- ✓ 2 x jednohrob (HM CSCM 3/ E2 a HM Mestský cint. 150/10) – úhrada novým nájomcom vo výške 27 €
- ✓ 1 x dvojhrob (HM Párovský cint. 158/5) – úhrada novým nájomcom vo výške 40 €
- ✓ 1x urnové miesto (HM Párovský cint. 128/3)– úhrada novým nájomcom vo výške 35 €

Kontrolou bolo zistené že, pri prenájme hrobových miest (jednohrob a dvojhrob), kontrolovaný subjekt postupoval v zmysle § 7 ods. 1 písm. c) VZN, t. z. nájomné bolo uhradené za každých ďalších 10 rokov od uplynutia doby uvedenej pod písm. b). Pri prenájme urnového miesta kontrolovaný subjekt postupoval v zmysle § 7 ods. 3 písm. a) VZN, t. z. nájomné bolo uhradené za prvých 25 rokov od uzatvorenia nájomnej zmluvy (v minulosti to bol detský hrob).

Z dôvodu, že VZN neupravuje ceny za prenájom hrobového miesta aj v takýchto prípadoch, ÚHK odporúča upraviť VZN v časti ceny za prenájom hrobového miesta v prípadoch, ak bolo už v minulosti v hrobovom mieste pochovávané a z dôvodu neuhradenia za hrobové miesto bolo hrobové miesto poskytnuté novému nájomcovi, resp. bola nájomná zmluva vypovedaná.

Kontrolovaným subjektom boli ďalej poskytnuté prehľady jednotlivých cintorínov k 15.10.2018, ktoré obsahujú celkový počet hrobových miest (HM), celkový počet voľných hrobových miest (HM), celkový počet zomrelých, celkový počet aktuálnych platiteľov a celkový počet aktuálnych zmlúv.

Prehľad jednotlivých cintorínov:

Názov cintorína	Celk. počet HM	Celk. počet voľných HM	Celk. počet zomrelých	*Celk. počet aktuálnych platiteľov	*Celk. počet aktuálnych zmlúv
Mestský	6 067	31	16 371	5 660	5 556
Kolumbárium	604	294	456	403	394
Párovský	2 887	76	5 251	2 610	2 451
Chrenovský	1 959	17	4 110	1 886	1 858
Sv. Cyrila a Metoda	2 123	200	2 674	1 855	1 779
Janíkovský	1 192	488	1 943	707	688
Mlynárecký	803	79	1 417	728	701
Mlynárecký malý	175	0	133	64	48
Kynecký	326	50	520	249	235
Drážovský	1 280	0	1 977	794	763
Hornokrškanský	598	104	1 026	450	440
Dolnokrškanský Novozámocká	426	8	891	384	378
Dolnokrškanský Na Priehon a Liesková	436	11	980	397	381

Údaje v tabuľke sú čerpané z prehľadov jednotlivých cintorínov poskytnutých kontrolovaným subjektom.

*Celkový počet aktuálnych platiteľov a celkový počet aktuálnych zmlúv nie je totožný a to z dôvodu, že v niektorých prípadoch za hrobové miesto je zaplatené nájomné, ale s platiteľom nie je uzatvorená nájomná zmluva.

Kontrolovaný subjekt poskytol aj prehľady úhrad a nedoplatkov za jednotlivé cintoríny, ktoré obsahujú číslo hrobového miesta, meno nájomcu, predpis nájmu, dátum úhrady, obdobie, na ktoré bolo zaplatené nájomné.

Prehľad úhrad a nedoplatkov u jednotlivých cintorínov (v €):

Názov cintorína	Úhrady v r. 2018 v €	Výška nedoplatku k 31.12.2017 v €
Mestský	14 038,50	2 073,98
Kolumbárium	40 920,00	0
Párovský	3 162,50	1 983,15
Chrenovský	2 376	321,27
Sv. Cyrila a Metoda	6 978	856,02
Janíkovský	969	493,65
Mlynárecký	751	305,37
Mlynárecký malý	0	129,60
Kynecký	415	97,00
Drážovský	583	631,40
Hornokrškanský	354	211,00
Dolnokrškanský Novozámocká	483	246,34
Dolnokrškanský Na Priehon a Liesková	67	160,59
Spolu	71 097	7 509,37

Ku dňu kontroly 16.10.2018 bol celkový príjem z prenájmu hrobových miest za rok 2018 spolu vo výške 62 734,50 € (plnenie rozpočtu 78,42%). Údaje sú čerpané z plnenia rozpočtu Mesta Nitra na rok 2018.

Prehľad cien za iné služby v zmysle VZN:

- Použitie obradnej miestnosti pri pohrebnom akte
 - na cint. sv. Cyrila a Metoda 17 €
 - ost. cintoríny 10 €
- Použitie chladiaceho boxu do 48 hodín 4 €
 - za každých ďalších začatých 24 hodín 2 €
- Vydanie povolenia na stavebné práce nájomcovi hrobového miesta 2 €
- Jednorazový vstup na pohrebisko s motorovým vozidlom 5 €

- Celoročný vstup na pohrebisko pre pohrebné služby s motorovým vozidlom 150 € a zhotoviteľov hrobového príslušenstva
- Celoročný odber vody a elektrickej energie pre zhotoviteľov hrob. príslušenstva 150 €

ÚHK náhodným výberom porovnal pietne akcie vykonané v roku 2017 s úhradami za poskytnuté pohrebné služby, ktoré boli uhradené do pokladni vedených **referátom správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov. Kontrolou neboli zistené rozdiely.**

Ďalej ÚHK prekontroloval náhodným výberom úhrady žiadateľov o povolenie stavebných prác (2 €) a úhrady zhotoviteľov hrobového príslušenstva (150 € celoročný vstup na pohrebisko, 150 € celoročný odber vody a el. energie alebo 5 € jednorazový vstup na pohrebisko). Zhotovitelia hrobového príslušenstva uhrádzajú celoročný vstup na pohrebisko a celoročný odber vody a el. energie buď bezhotovostne na účet mesta alebo v hotovosti do pokladne.

Kontrolou úhrad poplatkov za celoročný vstup na pohrebisko a celoročný odber vody a elektrickej energie bolo zistené, že v 2 prípadoch úhrad v pokladni v roku 2018, bol uhradený celoročný odber vody a el. energie len vo výške 75 €, čo je v rozpore s § 7 bod. 12 VZN, podľa ktorého je stanovená cena za celoročný odber vody a el. energie vo výške 150 €. Podľa ústneho vyjadrenia referátu správy a prevádzky cintorínov je tak z dôvodu, že zhotovitelia hrobového príslušenstva si nosia vlastné zdroje el. energie – elektrocentrály a z toho dôvodu uhrádzajú len 50% zo stanovenej ceny t. j. za odber vody.

Ďalej bolo zistené, že v 2 prípadoch úhrad v pokladni v roku 2018 zhotovitelia hrobového príslušenstva neuhradili vôbec poplatok za celoročný odber vody a elektrickej energie. Podľa ústneho vyjadrenia referátu správy a prevádzky cintorínov je tak z dôvodu, že zhotovitelia hrobového príslušenstva si nosia na pohrebisko vlastné zdroje vody a elektrickej energie.

Prehľad pohrebných služieb a zhotoviteľov hrobového príslušenstva, ktorí mali uhradený celoročný vstup na pohrebisko a úhrad za odber vody a elektrickej energie (v €):

Názov pohrebnej služby (PS) a zhotoviteľa hrobového príslušenstva	Poplatok za celoročný. vstup na pohrebisko v roku 2018	Poplatok za celoročný odber vody a elek. energie v roku 2018
PS Astra	150	-
PS Avensys	150	-
PS Mirta	150	-
PS Pieta	150	-
PS Okenka	150	-
PS Requiem	150	-
Kamenárstvo Stone Industry	150	150
Kamenárstvo M+M BÍRO	150	150
Kamenárstvo Ondrej Bartoň Pieta	150	-
Kamenárstvo Bednár	150	-
Kamenárstvo Štefek	150	150

Kamenárstvo V-Centrum	150	75
Kamenárstvo V. Kothay	150	75

ÚHK odporúča úpravu VZN v časti ceny za celoročný odber vody a el. energie pre zhotoviteľov hrobového príslušenstva tak, aby bola jednoznačne určená cena za odber vody a cena za odber el. energie, resp. úpravu VZN, ak zhotoviteľ prinesie vlastný zdroj vody alebo elektrickej energie.

Ku dňu kontroly 16.10.2018 bol celkový príjem za iné služby v roku 2018 spolu vo výške 13 520 € (plnenie rozpočtu 122,91%). Údaje sú čerpané z plnenia rozpočtu Mesta Nitra na rok 2018.

4. Kontrola dodržiavania § 9 VZN – Výpoveď nájomnej zmluvy

V zmysle VZN prevádzkovateľ pohrebiska je povinný vopred upozorniť nájomcu, že uplynie lehota, na ktorú je nájomné zaplatené, najneskôr tri mesiace pred uplynutím tejto lehoty a písomne upozorniť nájomcu na vypovedanie nájomnej zmluvy, najmenej šesť mesiacov pred dňom, keď sa má hrobové miesto zrušiť. Prevádzkovateľ nájomnú zmluvu vypovie, ak závažné okolnosti na pohrebisku znemožňujú trvanie nájmu hrobového miesta, ak sa pohrebisko zruší alebo ak nájomca ani po upozornení nezaplatil nájomné za užívanie hrobového miesta. Ak prevádzkovateľovi nie je známa adresa alebo sídlo nájomcu, uverejní informáciu o výpovedi na mieste obvyklom na pohrebisku.

Ku kontrole bola predložená evidencia odoslanej korešpondencie, ktorá obsahuje aj údaj o zaslaní poštových poukážok na úhradu za hrobové miesta. Z tejto ručne vedenej evidencie je možné zistiť komu a za aké hrobové miesto (skratka názvu cintorína a č. hrobu) bola zaslaná korešpondencia. V roku 2018 ku dňu kontroly bolo zaslaných spolu 796 poštových poukážok na úhradu za hrobové miesto v danom roku. Spolu s poštovou poukážkou referát správy a prevádzky cintorínov posielala aj oznámenie o zaplatení prenájmu hrobového miesta, ktoré obsahuje názov cintorína, č. HM, sumu za prenájom a obdobie do kedy bude zaplatené. *Referát správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov tieto poštové poukážky zasiela nájomcom počas celého roka 2018 bez ohľadu na to, do ktorého mesiaca roka 2018 bolo nájomné zaplatené, čo nie je v súlade s § 22 ods. 1 zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve a § 9 ods. 1 VZN, podľa ktorého prevádzkovateľ pohrebiska je povinný vopred upozorniť nájomcu, že uplynie lehota, na ktorú je nájomné zaplatené, najneskôr tri mesiace pred uplynutím tejto lehoty.* Keď nie je nájomné za hrobové miesto uhradené a vznikol nedoplatok, prevádzkovateľ vyzýva nájomcov najskôr telefonicky, resp. doručuje nájomcovi výzvu na zaplatenie alebo výpoveď z nájomnej zmluvy. V prípadoch ak nie je možné doručiť nájomcovi výzvu na zaplatenie resp. výpoveď z nájomnej zmluvy, tak prevádzkovateľ umiestňuje na konkrétne hrobové miesto (pomník) predvolanie na úhradu za hrobové miesto s upozornením, že v prípade neuhradenia nájomného bude toto hrobové miesto zrušené, resp. informáciu o výpovedi.

Kontrolný orgán náhodným výberom zo zoznamu pohľadávok (rok 2018) predložených kontrolovaným subjektom vybral 19 nájomcov hrobových miest v 4 cintorínoch (Párovský, Mestský, Dolné Krškany II a Chrenová), u ktorých kontrolovaný subjekt evidoval pohľadávku s cieľom prekontrolovať, či kontrolovaný subjekt vyzýva nájomcov k úhrade za hrobové miesto. Pri nahliadnutí kontrolného orgánu do evidenčnej knihy pasportu bolo zistené, že v 3 prípadoch bolo hrobové miesto zrušené, v 2 prípadoch sa hrobové miesto sa zlúčilo s druhým hrobovým miestom, za ktoré je už zaplatené; v 3 prípadoch hrobové miesto je už v správe cintorínov (ak bola uzatvorená s nájomcom nájomná zmluva, hrobové miesto je

prevedené na základe Dohody o postúpení práv a povinností z nájomnej zmluvy; ak nebola s platiteľom uzatvorená nájomná zmluva, tak platiteľ sa zriekol hrobového miesta na základe prehlásenia v karte passportu); v 11 prípadoch kontrolovaný subjekt posielal poštovú poukážku na úhradu daným nájomcom resp. umiestnil výzvu na úhradu za hrobové miesto na konkrétnom hrobovom mieste (pomníku).

5. Kontrola dodržiavania § 10 VZN – Prevod hrobového miesta

V zmysle VZN môže nájomca vykonať prevod hrobového miesta, za ktoré je zaplatené nájomné osobne u prevádzkovateľa zápisom v evidenčnej karte pasportu, pričom zápis musí obsahovať meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu a rodné číslo pôvodného nájomcu a nového nájomcu a ich podpis, ktorým potvrdia súhlas s prevodom hrobového miesta.

Ak sa nájomca nemôže osobne dostaviť k prevádzkovateľovi pohrebiska, môže takéto vyhlásenie, v ktorom určí nového nájomcu, urobiť pred notárom a doručiť správcovi pohrebiska poštou. Prevádzkovateľ následne prevedie nájomné právo k hrobovému miestu na nového nájomcu.

Kontrolovaný subjekt uviedol, že v praxi sa prevod hrobového miesta vykonáva tak, že ak žijúci nájomca chce odstúpiť hrobové miesto inému nájomcovi, obidve zúčastnené strany sa dostavia k prevádzkovateľovi pohrebiska, kde sa vyhotoví dohoda o postúpení práv a povinností k hrobovému miestu a následne sa uzavrie nájomná zmluva s novým nájomcom. V roku 2018 ku dňu kontroly bolo vyhotovených 39 takýchto dohôd. **ÚHK odporúča zapracovať tento spôsob prevodu hrobového miesta do VZN.**

6. Kontrola dodržiavania § 12 VZN - Práce na pohrebisku

Stavebné práce súvisiace s úpravou hrobového miesta sa môžu vykonávať len na základe predchádzajúceho písomného súhlasu prevádzkovateľa vydaného na žiadosť nájomcu. Písomný súhlas na práce uvádza všetky práce a zmeny, ktoré sa majú na hrobovom mieste vykonať. Zhotoviteľ, ktorý na svoju prácu pri úprave hrobového miesta potrebuje doviesť materiál motorovým vozidlom, je povinný si vyžiadať od prevádzkovateľa písomný súhlas na vstup s motorovým vozidlom. Vstup motorových vozidiel na pohrebiská bez osobitného povolenia je zakázaný.

V zmysle VZN cena za vydanie povolenia na stavebné práce nájomcovi hrobového miesta činí 2 € a jednorazový vstup na pohrebisko s motorovým vozidlom činí 5 €.

Zhotoviteľ je povinný dodržiavať všetky podmienky uvedené v súhlase prevádzkovateľa na práce a to:

- ✓ pred začatím prác sa nahlásia prevádzkovateľovi aspoň 1 deň vopred;
- ✓ prácu môže zahájiť až po vytýčení hrobového miesta prevádzkovateľom;
- ✓ pred vstupom do cintorína sa musí preukázať správcovi cintorínov aktuálnym súhlasom na práce a povolením vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko;
- ✓ je povinný používať ochranné fólie na vedľajšie hroby a chodníky pri betonárskych a čistiacich prácach, prebytočný materiál a stavebný odpad nesmie ukladať do cintorínskych kontajnerov, ako aj na iné miesta v cintoríne (napr. vyrovnávanie terénu).

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole *Súhlasy na práce a povolenia vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko prevádzkovateľom* v roku 2018 a vlastnú evidenciu žiadateľov

o povolenie obsahujúcu číslo povolenia, meno kamenára a názov cintorína, kde sa povolenie na vstup vydáva. ÚHK vybral z evidencie žiadateľov o stavebné práce náhodným výberom 30 žiadateľov a prekontroloval, či žiadateľ mal písomný súhlas na práce a žiadateľ resp. zhotoviteľ hrobového príslušenstva mal povolenie vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko vydaného od prevádzkovateľa pohrebiska. Nedostatky zistené neboli.

V septembri 2018 bolo vydaných **41** súhlasov na práce a povolení vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko.

Podľa ústneho vyjadrenia referátu správy a prevádzky cintorínov zhotoviteľa hrobového príslušenstva neinformujú prevádzkovateľa pred začatím prác aspoň 1 deň vopred, tak ako je to uvedené v predmetnom súhlase, z toho dôvodu nie je možné skontrolovať prevádzkovateľom všetky práce, ktoré sú uvedené vo vydaných súhlasoch a zároveň aj vstupy motorových vozidiel.

Prevádzkovateľ v roku 2018 neeviduje prípad vstupu motorového vozidla resp. realizácie stavebných prác bez povolenia. ÚHK však upozorňuje na skutočnosť, že uvedenú kontrolu vstupu a prác na všetkých pohrebiskách (14) vykonáva 1 pracovník, ktorý okrem uvedenej agendy zabezpečuje údržbu cintorínov a domov smútku.

6. Kontrola dodržiavania § 15 VZN - Sankcie

Porušenie ustanovení VZN sa postihuje v zmysle zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Priestupku v zmysle § 32 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve sa dopustí ten napr.: kto nedodržiava ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností nájomcu hrobového miesta; neužíva hrobové miesto podľa nájomnej zmluvy; neudržiava prenajaté hrobové miesto v poriadku na vlastné náklady; písomne neoznami prevádzkovateľovi pohrebiska všetky zmeny údajov, ktoré sú potrebné na vedenie evidencie; neudržiava poriadok na pohrebisku; nedodržiava ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností návštevníkov; nezachováva dôstojnosť pohrebiska. Za tieto priestupky možno uložiť pokutu do 663 eur. Pri ukladaní pokuty sa prihliada na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania. Za priestupky možno uložiť blokovú pokutu do výšky 66 eur. Priestupky prejednáva a sankcie za ne ukladá obec. Výnos pokút je príjmom rozpočtu obce.

Referát správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov sankcie v roku 2018 neuložilo.

Mestská polícia vykonáva pravidelné obhliadky cintorínov a na základe podnetov rieši nahlásené priestupky operatívne. V roku 2018 eviduje celkom sedem priestupkov, pri ktorých bol priestupca známy ako napr. stavebné práce a vjazd motorovým vozidlom bez povolenia, vstup so psom, výtržnosti a požívanie alkoholických nápojov. Priestupky boli riešené v zmysle zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

7. Záver a odporúčanie útvaru hlavného kontrolóra

Po zrušení príspevkovej organizácie „Mestské služby“ bola správa cintorínov začlenená pod odbor majetku MsÚ s 3 pracovnými pozíciami. Správa cintorínov slúži ako prvý kontakt s občanmi v oblasti pohrebníctva, vybavuje celú evidenciu ohľadom prenájmov, evidencie hrobových miest, všetky sťažnosti týkajúce sa cintorínov, a zároveň všetky činnosti spojené s fyzickou údržbou cintorínov (obhliadky, kosenie, orezávanie stromov, údržba) je riešená cez odbor komunálnej činnosti a životného prostredia.

V meste Nitra na 14 cintorínov (v jednotlivých mestských častiach) je cca 19 000 hrobových miest. Zároveň na odbor majetku a OKČ a ŽP prešla aj zodpovednosť a starostlivosť o Domy smútku, ktoré sú umiestnené na týchto cintorínoch.

Tieto nehnuteľnosti nemajú samostatných správcov, niektoré sú v dost' nevyhovujúcom stave, kľúče od týchto priestorov sa nachádzajú na Správe cintorínov a zároveň ich majú k dispozícii aj pohrebné služby.

Kontrolou bolo zistené, že nie je zabezpečená permanentná kontrola a prevádzkovanie týchto priestorov (nie sú nikým spravované a priebežne udržiavané, nie je zabezpečená kontrola použitia priestorov).

Koordinácia činností spojených so správou cintorínov ako napr.: vybavovanie zmlúv, žiadostí, sťažností, poisťné udalosti, orezávanie stromov je vzhľadom na počet zamestnancov (3 administratívne pracovníčky odboru majetku + 1 terénny pracovník z OKČaŽP) náročná.

Na základe výsledkov kontroly a aktuálneho stavu prevádzkovania cintorínov na území mesta s cieľom zabezpečiť centralizáciu komplexnosti služieb v oblasti pohrebníctva a zaviesť systematickú kontrolu na cintorínoch útvar hlavného kontrolóra odporúča zriadiť samostatné Stredisko správy cintorínov so samostatným vedúcim strediska, zabezpečiť správcov domov smútku resp. vytvoriť samostatnú organizáciu mesta, ktorej predmetom činnosti by boli kompletne služby v oblasti pohrebníctva.

S výsledkami kontroly boli oboznámení JUDr. Igor Kršiak, prednosta MsÚ a Ing. Margaréta Némová, vedúca OM.

Správa o výsledku kontroly bola vypracovaná dňa 26.11.2018 a prerokovaná bola dňa 28.11.2018 s JUDr. Igorom Kršiakom, prednostom MsÚ a Ing. Margarétou Némovou, vedúcou OM.

Na základe správy o výsledku kontroly boli prednostom prijaté nasledovné opatrenia na nápravu nedostatkov zistených kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku:

1. Upraviť VZN č. 23/2008 o prevádzkovom poriadku pohrebísk v znení neskorších dodatkov a dopracovať jednotlivé pripomienky v zmysle kontrolnej správy a predložiť VZN na schválenie MZ.
Termín: do 30.6.2019 Zodp.: vedúci OM a referát Správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov
2. Zabezpečiť zverejnenie platného znenia VZN č. 23/2008 na jednotlivých pohrebiskách.
Termín: ihneď Zodp.: vedúci OM a referát Správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov
3. V nájomných zmluvách uvádzať cenu za prenájom konkrétneho hrobového miesta.
Termín: ihneď Zodp.: vedúci OM a referát Správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov
4. Dodržiavať stanovenú výšku limitu pokladničnej hotovosti v zmysle Smernice č. 2/2018.
Termín: trvale Zodp.: referát Správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov
5. Dodržiavať § 9 ods. 1 VZN č. 23/2008 o prevádzkovom poriadku pohrebísk v meste Nitra v znení neskorších dodatkov. Zabezpečiť a zlepšiť evidenciu neplatičov, preveriť vo firme TOPSET získavanie výstupov na mesačnej báze.
Termín: 31.01.2019 Zodp.: referát Správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov

Táto správa o výsledku kontroly bola prerokovaná na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre dňa 19.12.2018, ktoré prijalo uznesenie č. 410/2018-MZ.